

O P O M N I K

3. krog pogajanj za sklenitev Večstranskega sporazuma o boju proti ponarejanju (ACTA Anti countefeiting Trade Agreement), _____, 8. do 10. oktobra 2008

1. Glavni napredek dosjeja

Mandat za pogajanja za sklenitev večstranskega sporazum o boju proti ponarejanju je bil sprejet marca letos. Do sedaj sta bila organizirana dva formalna kroga pogajanj glede posameznih elementov sporazuma in sicer o ukrepih na meji (junij 2008 v _____) in o uveljavljanju pravic (civilni del, julij 2008 v _____). Naslednji pogajalski krog bo potekal od 8. do 10. oktobra 2008 v _____, osrednja točka dnevnega reda bo poglavje o kazenskih sankcijah. S strani uporabnikom se pogajalcem očita netransparentnost s skrivanjem pogajaj pred uporabniki. V _____ je bila celo iz tega razloga vložena tožba proti trgovinskem ministrstvu (USTR). EU pripravlja posebno gradivo kjer bo zainteresiranim na voljo več informacij o pomenu in trenutnem stanju pri sklepanju sporazuma.

2. Ključno odprto vprašanje

Pri tem sporazumu je več ključnih in odprtih vprašanjih kot so predvsem:

- a) ali bodo šle določbe sporazuma preko (višje) preko TRIPS (višji standardi varstva, t.i. TRIPS plus), ki bi zahtevali spremembe EU predpisov tako nacionalni kot na ravni EU ter ali bo EU pogajalcem uspelo vključiti določbe *acquisa* v sporazum; tu velja izpostaviti dilemo ali naj se ponarejanje nanaša tudi na patente; takšna določba bi sicer bila v skladu s Evropsko uredbo EU 1283/2003, ki se v primerjavi s 51. členom TRIPS sporazuma nanaša tudi na patente (interes _____, izrecno _____). S strani držav članic EU obstaja zaskrbljenost glede možnosti, da bi se preko tega sporazuma v evropski in nacionalni red "prikradle" določbe o civilni kazni (Punitive damage) kar naj bi bil interes _____ (Slovenija je po našem vedenju edina držav članica EU, ki ima takšno določbo v svojem avtorskem zakonu).
- b) Pri poglavju o določanju kazenskih sankcij je potrebno upoštevati, da EU na tem področju nima pristojnosti za določanje kazenskih sankcij.
- c) Pogajanja so večstranska in izven WTO oz. WIPO in omenjena na ozek krog držav (_____), ki veljajo glede varstva pravic intelektualne pravic za države z najvišjimi standardi varstva (izjema je morda le _____).

Nekatere države članice so podale pisne pripombe glede "Civil enforcement" (Article 2.2. Damages) katerim skupna točka je opozarjanje, da posamezni predlogi gredo preko EU 2004/48/EC direktive. Tu je posebej sporna možnost uvedbe sistema "pre-established damages", ki je po _____ direktivi opcijske narave; po mnenju _____ določba o pravnih stroških ne more biti predmet mednarodnega sporazuma. Najbolj jasno je stališče _____ po

katerem mora EU stališče temeljiti na EU direktivi, obveznosti iz sporazuma pa ne smejo povzročiti sprememb v evropskem oz. nacionalnem sistemu uveljavljanja pravic.

Iz do sedanjih pripomb na poglavje o kazenskih sankcijah izhaja, da države članice ne nasprotujejo tem določbam vendar je potrebno upoštevati vprašanje pristojnosti ____, pozdravljajo ne vključitev patentov ____,

Pogajanja pozorno spremljajo nevladne organizacije kot je npr. South Centre iz Ženeve. Vključitev kršitev patentov v sporazum bi lahko imelo negativne posledice na dostop do zdravil.

3. Ozadje dosjeja

Na področju boja proti piratstvu je EU v zadnjih letih sprejela več ukrepov kot sta npr. EU strategija za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine v tretjih državah (The EU Strategy for the Enforcement of Intellectual Property Rights in Third Countries) ter direktiva o Direktivo o Enforcementu. Osnovni pravni akt EU v boju proti piratstvu in ponarejanju pa je Uredba Sveta o carinskih ukrepih na meji iz leta 2003¹ in določila način izvajanja varstva pravic intelektualne lastnine ter). Vsako leto DG za davke in carino pripravi poročilo o zaseženemu in ponarejenemu blagu na meji. V letu 2007 je bilo zaseženo preko 79 milijonov predmetov med katerimi prevladujejo oblačila in dodatki. 60 % ponarejenega in piratskega blaga pa prihaja iz Kitajske. Poročilo OECD iz leta 2005 navaja, da je obseg mednarodne trgovine s ponarejenimi in piratskimi izdelki 200 milijard USD.

EU je v zadnjih letih skladno s sprejeto strategijo začela po vzoru ZDA v vse trgovinske sporazume začela vključevati zelo obsežne in natančne določbe o varstvu pravic intelektualne lastnine ter sprožila vprašanja o uveljavljanje v pravic v okviru Sveta TRIPS. Razprava v Svetu TRIPS dosegla svojega namena saj je večina držav članic nasprotovala uvrstitvi te točke na dnevni red. Pogajanja o ACTI kaže tudi na nepripravljenost držav, da bi o temu vprašanju razpravljali v okviru WTO ali WIPO.

EU je pred kratkim pripravila Predlog resolucije o načrtu za boj proti ponarejanju in piratstvu, ki jo je sprejel Svet za konkurenčnost na zasedanju 26. septembra 2008.

3. Nosilci po ostalih resorjih, obravnava v drugih delovnih skupinah

Sporazum ACTA je bil obravnavan na delovni skupini za intelektualno lastnino in Odboru 133. Na zadnjem sestanku 12. septembra 2008 je Komisija (predsedstvo) poročalo o pogajanjih v glede ukrepov za uveljavljanje določb civilnega prava v Washingtonu. Komisija je na podlagi pripomb držav članic pripravila revidirano verzijo EU stališč (24. September 2008). Določbe o uveljavljanju kazenskega prava so bile obravnavane tudi na delovni skupini za kazensko pravo (JHA).

Na sestanki svetovalcev za JHA 26. septembra 2008 je bilo sprejeto stališče, da glede poglavja o kazenskih sankcijah Svet ne bo sprejel skupnega stališča ampak le neobvezujoče preliminarno stališče. Države članice menijo, da je v teh pogajanjih potrebno slediti judikaturi

¹ Council Regulation (EC) No 1383/2003- OJL 196, 2.8.2003, p.7.

in sicer v zadevah C-176/03 in C-440/05 s katerima je bila razglašena ničnost za okvirni sklepa o kazensko pravnem varstvu okolja² in okvirni sklep o okrepitvi kazensko pravnega okvira za izvrševanje zakonodaje priti onesnaževanju morja³. S temi sodbami je bilo potrjeno splošno načelo, da je področje kazenskega (materialnega in procesnega) prava v pristojnosti držav članic kar pa ne preprečuje EU sprejemanje ukrepov glede kazenskega prava v primerih uporabe učinkovitih, sorazmernih in »od vračilnih« kazenskih sankcij s strani pristojnih nacionalnih organov kadar je to smotrno za zagotavljanje učinkovitega izvajanja EU pravil na področju varstva okolja. Pri vprašanju glede skladnosti s TRIPS sporazumom se bo EU zavzemala za konsistenčnost s TRIPS-om kar pomeni, da se naj bodo določbe ACTA pokrivajo kazenske sankcije glede ponarejanja znamk in piratstva in ne še dodatno patentov in modelov.

4. Posledica za gospodarstvo EU in Slovenijo

Morebitna sklenitev sporazuma bo omogočila imetnikom pravic intelektualne lastnine iz EU in Slovenije lažje uveljavljanje pravic intelektualne lastnine v državah članicah sporazuma.

5. Vezava na ostale dosjeje

Pogajanja ACTA je združujejo dosje o boju proti piratstvu in ponarejanju tako, da mu dajejo tako notranjo kot zunanjo dimenzijo.

6. Stališče Republike Slovenije:

Republika Slovenija podpira pogajanja za sklenitev ACTE.

Številka:511-19/2008

Datum: 3. oktober 2008

Pripravil _____

² OJ C 315, 10.12.2005.

³ OJ C 315, 22.12.2007.